

Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap SOU 2021:02 (Ju2021/00115)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) yttrar sig endast avseende utredningens förslag kring införandet av kraven. Myndigheten har följande synpunkter till betänkandets förslag.

Förslaget om att införa krav på kunskaper i svenska och grundläggande samhällskunskap för personer som har fyllt 16 men inte 67 år riskerar att göra det svårare för ungdomar mellan 16 och 25 år att erhålla svenskt medborgarskap. Särskilt ungdomar med kortare utbildningsbakgrund, lägre utbildningsnivå, funktionsnedsättningar eller sämre socioekonomiska förutsättningar bedöms kunna drabbas negativt av förslaget. För att minimera riskerna för att barn med olika förutsättningar kommer i kläm anser MUCF att den nedre åldersgränsen bör sättas vid den som har fyllt 18 år.

MUCF anser att utredningens förslag om andra sätt att visa kunskaper i svenska och samhällskunskap för förvärv av svenskt medborgarskap än genom medborgarskapsprov är positivt. MUCF ser även positivt på utredningens förslag om att det ska vara möjligt att få dispens från kravet på kunskaper i svenska och grundläggande samhällskunskap för medborgarskap. Myndigheten bedömer att dessa förslag kan mildra de negativa konsekvenser ett införande av krav på kunskaper i svenska och grundläggande samhällskunskap skulle kunna ha på möjligheten för ungdomar att erhålla svenskt medborgarskap.

Vidare anser MUCF att villkoren för förvärv av medborgarskap genom anmälan även fortsättningsvis ska vara uppfyllda vid den tidpunkt då anmälan görs. En ordning där villkoren ska vara uppfyllda vid beslutstillfället kan medföra att en ungdom som vid anmälan uppfyller kraven för att beviljas medborgarskap inte längre bedöms göra det vid beslutstillfället på grund av långa handläggningstider

och att ungdomen under denna tid har hunnit fylla 16 år. MUCF anser att det är problematiskt om långa handläggningstider hos beslutsmyndigheten leder till att ungdomar får sämre möjligheter att erhålla medborgarskap.

MUCF anser även att civilsamhällets insatser när det gäller integration och etablering i Sverige bör uppmärksammas. Civilsamhället står bakom flera av de språkcaféer som, för sig eller tillsammans med sfi, erbjuder en arena för utveckling av den talade svenskan. Införande av krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap skulle kunna leda till ökad efterfrågan för stödinsatser från civilsamhället, exempelvis när det gäller språkinlärning eller läxhjälp. MUCF anser att detta bör analyseras och beaktas och att civilsamhället i så fall bör få utökade resurser att möta efterfrågan.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Victoria Blomén har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Victoria Blomén
handläggare